

**ÅRSRAPPORT FOR STUDIEKVALITET 2005/2006
INSTITUTT FOR SOSIOLOGI OG SAMFUNNSGEOGRAFI**

Del 1 Kvalitetssikring av studietilbud og læringsmiljø

1.0 Oversikt over studietilbudet

1.1-1.4

1.5 Beskrivelse av eventuelle endringer som er gjort i studietilbudet i rapporteringsperioden, og begrunnelsen for disse endringene.

Tabell 1.5.1 Vesentlige endringer i program

FS kode	Navn program og/eller studieretning, inklusive årsheter	Beskriv vesentlige endringer i studietilbudet i studieåret i 2005-2006
SVM2-SOS	Masterprogrammet i sosiologi	Undervisning i sosiologisk teori: *Det obligatoriske 20 studiepoengs teoriemnet (SOS4000) er slanket til et 10 poengs emne (SOS4001). *De ”tapte” 10 teoripoengene er erstattet med et sett av valgfrie, spesialiserte teoriemner (teorifordypninger). *Det er innført seminarer tilknyttet forelesningene på teoriemnet (SOS4001), som retter oppmerksomhet mot hvordan teoriene kan brukes i praktisk forskning. Gjennomstrømning: Det er satt i gang tiltak for å bedre gjennomstrømningen på masterprogrammet. Se punkt 2.2.2/2.2.3 (1 og 3)
SVM2-SGO	Masterprogrammet i samfunnsgeografi	Masterprogrammet i samfunnsgeografi tilbyr høsten 2006 for første gang en fordypning på 10 sp i SGO4301 Global Environmental Change. Teoriemnet bygger på SGO2301 Miljø og samfunn.
SVB-SGO	Bachelorprogrammet i samfunnsgeografi	På emnet SGO2200 Economic globalisation and regional development, er pensum og undervisning på engelsk f.o.m. våren 2006.

Tabell 1.5.2 Etablering, nedlegging og vesentlige endringer i emnegrupper

Navn på emnegruppe	FS-kode for tilhørende emnekombinasjon	Emnegruppens omfang (studiepoeng)	Nedlagt studieåret 2005-2006	Igangsatt studieåret 2005-2006	Beskriv vesentlige endringer i emnegruppe studieåret 2005-2006

Utvekslingsstudenter SV	SVUTV				Sosiologi opprettet ett emne til fakultetets emnegruppe for utvekslingsstudenter. (SOS2602 - Scandinavian welfare states: Family, work and gender equality)
-------------------------	-------	--	--	--	---

1.6 Vurdering av behov for fremtidige vesentlige endringer i studietilbudet

Tabell 1.6 Behov for vesentlige endringer

FS kode	Navn og på program og/eller studieretning og inkludert årsenhet og emnegrupper	Beskriv vesentlige endringer som planlegges gjennomført i studieåret 2006-2007
SVM2-SOS	Masterprogram i sosiologi	Gjennomgang av porteføljen av temaspesialiseringer på masterprogrammet, særskilt med tanke på hvor godt de står til instituttets kjerneområder.
SVM2-SBO	Masterprogrammet i samfunnsgeografi	Gjennomgang av temaspesialiseringer på masterprogrammet: Våren 2007 skal vi se på alternative modeller til tilbud på master. Dette for å forsøke å redusere undervisningsaktiviteten i forhold til antall studenter.
SVM2-SBO	Masterprogrammet i samfunnsgeografi	Gjennomstrømming: Våren 2007 skal vi se på hva vi kan gjøre for å få til en raskere gjennomstrømming av studenter på masterprogrammet. I følge fakultetet gis det for mange B'er og for få C'er ved samfunnsgeografi. Gjennomstrømming, veildningstimer og karaktersetting må derfor ses i sammenheng.

2.0 Overordnet vurdering av studiekvaliteten ved instituttet

2.1 Kvantitative data

2.1.1 Opptak, registrerte studenter og kandidater pr. gradsprogram og årsenheter

2.1.2 Studiepoengproduksjon pr. gradsprogram og årsenheter

Sosiologi: se kommentarer i tabell 1.5.1 Vesentlige endringer i program.

Samfunnsgeografi: se kommentarer i tabell 1.6 Vurdering av behov for fremtidige vesentlige endringer i studietilbudet.

2.1.3 Forholdstall lærer/student

2.1.4 Karakterbruk fordelt på lavere og høyere grad

ISS: Tilsynsensorene konkluderer med at karakterbruken er i samsvar med intensjonen om karaktersystemet A-F.

Sosiologi: På høyere grad er det ujevn bruk av karakterer mellom ulike emner. Når det gjelder masteroppgaven er det en svak tendens til at det er blitt bedre karakter. Årsaken til dette skal en gå

gjennom. Det Nasjonale Fagrådet for Sosiologi vurderer å opprette en komité for å foreta en vurdering av karaktersettingen på masteroppgavene i sosiologi ved de ulike universitetene i Norge. Samtidig vil sosiologi følge opp problematikken med ulik karaktersetting på de ulike samfunnsvitenskaplige fagene, både ved Universitetet i Oslo så vel som landet for øvrig.

2.2. Kvalitative data

2.2.1 Evalueringer

Tabell 2.2.1 Evalueringer

Evalueringer gjennomført	Viktige funn for instituttets studietilbud (positive og negative)	Tiltak*		Ønske om støtte fra Fakultetet eller Universitetet sentralt
		Gjennomført	Planlagt	
Periodiske emneevalueringer	Se punkt A nedenfor			
Tilsynssensor	Se punkt B nedenfor	Se punkt B nedenfor		
Kandidatundersøkelsen for cand.polit/econ 2000-2004	<i>Sosiologi og samfunnsgeografi:</i> Studentene dårlig øvet i muntlig fremføring	<i>Sosiologi:</i> Muntlig eksamen innført som en del av vurderingsformen på teorispesialiseringsemnene <i>Sosiologi:</i> Studentene har i samarbeid med studenthelsetjenesten tatt initiativ til et foredragskurs.	<i>Sosiologi:</i> Legge til rette for at arbeidet med foredragskurs videreføres.	

A Periodiske emneevalueringer

Sosiologi:

De fleste studentene er godt fornøyde med undervisningen og oppfølgingen underveis. To kritiske punkter som går igjen er:

- Siden det legges mye arbeid i emneoppgaven på 2000-nivå, er noen studenter misfornøyde med at denne kun vurderes som bestått/ikke bestått.
- Undervisningsmaterialet som ligger på nett varierer fra emne til emne.

Samfunnsgeografi:

Resultatene fra periodisk evaluering på samfunnsgeografi viser at studentene generelt er godt fornøyd med undervisningen og oppfølgingen underveis. Viktig tilbakemelding å ta tak i:

- På SGO4601 Økonomisk geografi: perspektiver og debatter virker pensumlitteraturen tung og arbeidsmengden for stor.
- På SGO4000 Faghistorie og vitenskapsteori synes studentene at pensum er tungt.
- Det er ønskelig at semesteroppgave på SGO2301 Miljø og samfunn bør telle med i samlet karakter.

Det er viktig å poengtere at på noen av emnene var det kun 1/3 av studentene som deltok på studentevalueringen. På grunn av for dårlig deltakelse på studentevalueringen må rutinene på underveisevaluering og bruk av nettskjema strammes opp.

B Tilsynssensor

Sosiologi:

Metodeemnene får særlig god evaluering, men alle tilsynssensorene er generelt fornøyde med samsvaret mellom pensum, forelesningsplaner og læringsmål. Karakterstatistikkene er tilnærmet normalfordelte, men det er en svak tendens i retning av bedre karakterer på masteroppgaver. Tekstene til eksamensoppgaver på master får noe kritikk for å ha ulik form. En tilsynssensor foreslår at instituttet oppretter et eksamensutvalg som kvalitetssikrer oppgavetekster og sørger for at det er samsvar mellom pensum, læringsmål og eksamensoppgaver. Et slikt utvalg er nå opprettet på sosiologi.

Samfunnsgeografi:

Rapporten fra tilsynssensor konkluderer med at emnene på samfunnsgeografi har en god kursportefølje. Pensum og undervisning holder god eller ganske god kvalitet og eksamensresultatene er gode, stort sett normalt fordelt når antallet eksamener tillater en slik vurdering. Eksamensoppgavene er godt forankret i pensum. De er klart formulert og speiler emnenes læringsmål. Ut i fra eksamensstatistikken er det (for emner hvor antall eksamener er såpass høyt at det gir mening å snakke om snitt) ingen opplysninger som avstedkommer bekymring verken hva gjelder strykprosent eller snittkarakter (hovedsakelig c).

2.2.2/2.2.3 Oppfølging av UiOs studiekvalitetsplan og SV-fakultetets årsplan for 2006

Tiltak som er gjennomført eller planlagt for å:

1. styrke program og kulltilhørigheten, faglig og sosialt – med særskilt fokus på å følge opp førsteårsstudentene:

Sosiologi: har vært med i et prosjekt i regi av fadderordningen (DELTA) som har hatt som formål å gi fadderordningen en tettere kobling til studieprogrammet. Ett av tiltakene var å bruke de samme gruppene på fadderordningen som på seminarene på innføringsemnene. Dette gjorde det mulig å trekke inn seminarlederne allerede under fadderordningen. Utover dette ønsket vi at det bidro til å bedre samholdet i fadder- og seminargruppene.

Masterprogrammet på sosiologi har innført månedlige kullsamlinger, arrangert i regi av en "kullkontakt" fra den vitenskaplige staben. Studentene har også valgt sine kullkontakter som vil være kontakt- og ressurspersoner for kullkontakten fra den vitenskaplige staben. Disse samlingene kan ha ulik form og innhold; alt fra forelesninger om aktuelle tema til hyttetur. Økt kulltilhørighetsfølelse blant studentene kan bidra til å forbedre gjennomstrømmingen på master.

Samfunnsgeografi: hver høst arrangerer samfunnsgeografi hyttetur for nye bachelorstudenter. Studieprogramleder, studiekonsulent og representanter i fra Terra (festforeningene for samfunnsgeografistudenter) er med på disse hytteturene. I tiden fremover har Terra, Fagutvalget og instituttet planer om faglige og sosiale arrangementer for studentene. Det er også planlagt ekskursjoner for bachelorstudenter på noen av emnene.

På masterprogrammet Development Geography er det planlagt hyttetur for å bli bedre kjent med våre utenlandske studenter.

2. lage gode overganger fra tverrfaglige bachelorprogram til disiplinære masterprogram (gjelder i særlig grad statsvitenskap, men også de andre masterprogrammene):

Sosiologi: oppsplittingen av teoriemnet på masterprogrammet i sosiologi og innføring av valgfrie teorifordypninger ble gjennomført bl.a. for å legge masterprogrammet bedre til rette for studenter fra 4de tverrfaglige programmene. (Se tabell 1.5.1.)

Samfunnsgeografi: innføring av pensum og undervisning på engelsk i emnene SGO2200 Economic Geography og SGO4301 Global Environmental Change åpner opp for flere engelskspråklige studenter.

- styrke oppfølgingen og veiledningen av masterstudentene, inkl. erfaringer med bruk av veiledningsavtaler for masterveiledningen:

Sosiologi: På sosiologi inngås veiledningsavtale mellom student og veileder normalt i slutten av prosjektseminaret, (dvs. i andre semester på masterstudiet), slik at veileder kan ta del i den endelige utformingen av prosjektbeskrivelsen. Studentene får råd om aktuelle veiledere på prosjektseminaret, og tar kontakt med disse selv. Dersom studenten ikke får tak i en veileder på denne måten, hjelper instituttet til med å finne en. Veiledningsordningen på sosiologi fungerer bra, men fra nå av skal veileder trekkes inn i prosessen enda tidligere – det vil si i før prosjektseminaret. Dette kan bidra til å styrke gjennomstrømningen på masterprogrammet.

Samfunnsgeografi: Veiledningsordningen for masterstudenter på samfunnsgeografi fungerer bra. Masterstudentene må si fra innen 15. november det semesteret de får opptak til masterprogrammet om hvilken veileder de har. Hvis de ikke har gjort det, vil de få tildelt en veileder. Det åpnes også opp for at studenter kan ha eksterne veiledere, både som biveileder/hovedveileder og evt. også som eneveileder. Ekstern veileder må avtales med studiekonsulent/programleder.

- heve og kvalitetssikre den pedagogiske kompetansen hos lærerne:

Seminarledere ble tilbudt kurs i studieteknikk i regi av PFI og Fronterkurs

Del 2 Videreutvikling og forankring av kvalitetssystemet

Sosiologi: På instituttets internsider for ansatte er det stadfestet at emneansvarlig har ansvar for jevnlig underveis-evalueringer, og at periodiske grundige evalueringer skal foretas i regi av administrasjonen. Disse rutinene er iverksatt.

På sosiologi sender emneansvarlig bekreftelse til undervisningsansvarlig/administrasjonen på at underveis-evaluering er gjennomført, og oppsummerer hovedfunn fra denne. Grundig evaluering innebærer at emneansvarlig gjennomfører en spørreundersøkelse ved forelesningsslutt. På bakgrunn av denne blir det skrevet en rapport som oversendes til undervisningsansvarlig/administrasjonen.

Samfunnsgeografi: Emneansvarlig har ansvar for at underveisevaluering blir fortatt på alle emnene det semesteret det undervises i. Fagutvalget er involvert i noen underveis-evalueringer. Periodiske evalueringer foretas av administrasjonen.

Studiekonsulenten sender ut en e-mail til alle emneansvarlige for å minne dem på at underveis-evaluering skal foretas. Etter at underveisevalueringen er foretatt rapporterer emneansvarlig funnene til studiekonsulenten og eventuelt seminarledere. I de emnene hvor Fagutvalget er involvert i underveisevalueringen, rapporterer de funnene til studiekonsulent, emneansvarlig og eventuelt seminarledere.

Studieåret H-2005 og v-2006 var det dårlig oppmøte på en del av underveis-evalueringene. Det har vi tatt tak i dette semesteret. Enkelte emner utfører nå underveis-evaluering i semintimene i stedet for på forelesning.

På ISS generelt: Et problemområde i tilknytning til kvalitetssikringsarbeidet, er om arbeidsmengden står i forhold til resultatene. Ikke alle emneansvarlige ønsker å skrive evalueringsrapporter dersom de opplever at rapportene har liten konstruktiv nytte. Vi arbeider med å utvikle rutiner knyttet til hvem som skal gjennomføre evaluering, hva evalueringsrapportene skal inneholde, og ikke minst hvordan vi kan sikre at resultatene fra evalueringene blir videreført på en god måte. Erfaringsoverføringen bør både fungere innad på hvert emne, men også fra ett emne til andre emner. En del slik erfaringsoverføring skjer i uformelle

kanaler (noe som ikke blir synlig i kvalitetssystemet), men vi ønsker også en spesifisering av hva som skal skje innenfor mer formelle rutiner.